

УДК 356.13-057.36(477)

ВИМОГИ ДО РІВНЯ БЕЗПЕКИ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

¹Доц. Скідан В.В.

²Доц. Єфімчук Г.В

¹Київський національний університет технологій та дизайну

²Луцький національний технічний університет

Мета і завдання. Мета дослідження – сформулювати вимоги до рівня безпеки пожежно-рятувальних підрозділів.

Завдання дослідження – проаналізувати комплексний вплив різних чинників в зоні робіт пожежно-рятувальних підрозділів.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження – умови праці пожежно-рятувальних підрозділів. Предмет дослідження – розробити вимоги до рівня безпеки пожежно-рятувальних підрозділів в зоні робіт на основі системного аналізу комплексного впливу різних чинників.

Результати дослідження. Створення безпечних умов праці та реалізація кращих світових практик безпеки, гігієни праці неможливе без розробки якісно нових різновидів захисного взуття [1]. Перелік захисного взуття для пожежно-рятувальних підрозділів необхідно визначати за даними попередньої оцінки небезпеки в зоні робіт на основі системного аналізу комплексного впливу таких чинників:

- виду небезпек (механічні, теплові, електростатичні навантаження);
- виду забруднення;
- меж розповсюдження, тривалості дії, параметрів джерел різних шкідливих чинників;
- параметрів зовнішнього середовища, які можуть вплинути на рівень захисту та безпеки;
- організаційних заходів під час робіт, зокрема таких, які можуть бути помилковими, та їх наслідків.

Виходячи з вище зазначеного, під час розробки і використання захисного взуття для пожежно-рятувальних підрозділів необхідно враховувати наступну інформацію:

- якісний та кількісний склад шкідливих чинників;
- рівень надійності захисного взуття, відповідно до діючих стандартів;
- психологічні чинники [2](зручність під час одягання та роздягання захисного взуття; колір матеріалу, з якого його виготовлено потрібно вибирати виходячи з базових положень дизайн-проекування, запобігаючи дратівливій дії на психіку пожежника-рятувальника).

Захисне взуття повинно забезпечувати належний ступінь захисту від небезпеки і мати таку конструкцію, що у передбачуваних умовах експлуатації забезпечує максимально можливий рівень захисту пожежника-рятувальника, який може без ускладнень провадити пов'язану з ризиком діяльність, а також не повинні створювати додаткових факторів ризику [3].

Конструкція захисного взуття повинна враховувати особливості будови стопи людини. У разі статичної і динамічної невідповідності виробу формі і розмірам стопи пожежника-рятувальника, зокрема при виконанні професійної діяльності він почуває себе некомфортно, швидко втомлюється, а головне його ноги не захищені.

Роботи, що виконуються пожежниками-рятувальниками в екстремальних умовах, належать, як правило, до складних та небезпечних, проводяться цілодобово, незалежно від пори року, погодних та кліматичних умов (температура повітря, швидкість вітру, опади тощо). Тому захисне взуття повинно забезпечувати належний ступінь захисту пожежника-

рятувальника від усіх небезпечних та шкідливих факторів (відкрите полум'я, ІЧ-випромінювання, контактне та конвективне тепло, слід включити розчини мінеральних кислот різних концентрацій (сірчана, соляна, азотна, плавикова, ортофосфорна, синильна), лугів і солей на їх основі, нафту і продукти її переробки, хлор, аміак, фосген, оцет та багато інших речовин і реагентів, що виробляються в Україні або транспортуються через її територію) [4-5].

Матеріали, з яких виготовляється захисне взуття, а також продукти розпаду таких матеріалів не повинні негативно впливати на здоров'я пожежника-рятувальника або оточуючих. Ступінь вогнестійкості матеріалів, з яких виготовляється захисне взуття і яке може зазнати впливу відкритого вогню, повинно відповідати класу небезпеки. Матеріали не повинні самозайматися, спалахувати, горіти, розплавлятися, в них не повинні з'являтися наскрізні дірки.

Висновки. Ретельне вивчення особливостей умов праці пожежно-рятувальних підрозділів, оцінки небезпеки в зоні робіт на основі системного аналізу комплексного впливу різних чинників дозволило розробити вимоги до захисного взуття.

Ключові слова: умови праці, вимоги безпеки, пожежно-рятувальні підрозділи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скідан В.В. Аналіз вимог до захисного взуття для пожежно-рятувальних підрозділів. / В.В. Скідан. // Актуальні питання енергозбереження як вимога безпеки життєдіяльності: наук.-техн.зб.: матеріали Міжнар.наук.-пр.конф. (Київ, 7-8 червня 2018 р) / Міжнародна академія безпеки життєдіяльності. – К.: «Основа», 2018. – с. 400.

2. Осипов О.В. Професійно важливі якості працівників пожежно-рятувальних формувань на різних етапах професійного становлення : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. психол. наук : 19.00.03 «Психологія праці, інженерна психологія» / О. В. Осипов – ростов-на-Дону, 2009. – 20 с.

3. Законодавство України. [Електроний ресурс]: Постанова «Про затвердження Технічного регламенту засобів індивідуального захисту» від 27 серпня 2008 р. № 761, Київ. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-2008>.

4. Скідан В.В. Формування вимог до захисного взуття відповідно до ДСТУ 4446:2005 та директиви ЄС 89/686/ЕЕС. В.В. Скідан, О.О. Романюк // Мехатронні системи: інновації та інжиніринг: Міжнар. наук.- практ. конф., 12 червня 2017р.: Київ: МОН, 2017. – с. 179-181.

5. Клим'юк М.М. Удосконалення існуючих та розробка нових методів вибору і оцінки захисних властивостей матеріалів верху взуття пожежників: автореф. дис. канд. техн. наук, ЛДУБЖД. Л., 2007. 21 с.